

23 Parasjah Pekoedei פְּקוּדֵי (inventarisberekningen)

Thora: Sjemot 38:21-40:38

Hafterah: Melachiem alef 7:51-8:21

"Wat is de betekenis van getuigenis?" zei Rabbi Simeon, zoon van Rabbi Ishmaël, "Het is een getuigenis voor de hele wereld dat er vergiffenis voor Israël is." Shemot Rabbah 51:4.

Parasjah Pekoedei is het afsluitend *Thoragedeelte* in Sjemot Deze korte *parasjah* concentreert zich alleen op de voltooiing van de *Misjkan* en besluit met de aanwezigheid van G'd, Die Zijn plaats bij de kinderen Israëls inneemt. Daar dit de laatste *sidra* van Sjemot is, kan het nuttig zijn om de gevarieerde thema's van Sjemot met elkaar te vergelijken en te zien hoe zij aan het einde in de concluderende *parasjah* culminereren. We zullen onderzoek doen aan de thema's van:

- De slavernij en de vrijheid.
- De individuen en de natie.
- De onwetenschap en de *Thora*.
- G'ds schijnbare afstandelijkheid en G'ds persoonlijke woning.

De slavernij en de vrijheid

De slavernij.

Het boek Sjemot opende met een bewogen verhaal over Israël's miserabele dienstbaarheid. Deze slavernij droeg met zich de typische plagen, die zo karakteristiek voor onvrijwillige dienstbaarheid zijn. Zij waren hulpeloos en konden zichzelf niet bevrijden. Zij werden ook door hun harde taakmeesters verdrukt en gekweld.

Daarenboven konden zij niet over hun eigen toekomst beslissen maar werden in plaats daarvan onderworpen aan de wispelturige grillen van de Egyptenaren. Bovendien konden zij hun leeftocht niet verdienen omdat zij gedwongen werden voor anderen te werken die zich weinig om hun welzijn bekommerden, als ze het al deden. Omdat zij zichzelf niet konden verlossen, wekte G'd een geestelijke reus op om hun vrijlating te helpen realiseren. Mosje werd de man van het uur! Zijn vernaal was van het éne wonder na het andere, vanaf het tijdstip dat hij geboren was tot de tijd dat hij stierf (zoals we in Dewariem zullen zien). Hij zou bij zijn geboorte hebben moeten sterven, vanwege het edict dat Far'o over de Israëlieten uitvaardigde om iedere pasgeboren Hebreeuwse jongen te doden. De altijd-soevereine G'd regelde de gebeurtenissen tijdens zijn kind-zijn echter zo dat Far'o's dochter in de Nijl ging baden, precies op dezelfde plaats waar de waterdichte rieten mand dreef die baby Mosje bevatte. Mirjam hield zich temidden van het riet langs de oever verborgen, daarbij het voor Far'o's dochter gemakkelijker makend om een geschikte voedster voor de baby te vinden. Natuurlijk verzekerde dit dat Mosje door zijn eigen moeder gevoed zou worden, eerder dan door een of andere vreemde Egyptische vrouw. Zijn familie werd dan getroost doordat Mosje zou leven, ondanks het bloedbad van de rest van de nieuwgeboren zonen van de slaven. Dit alles werd echter overschaduwd door de realiteit van het ogenblik - dat , naar het schijnt, ongeveer drie miljoen sterke kinderen Israëls in de sleepnetten van de Egyptische slavernij gevangen waren.

Vrijheid.

Het verhaal van hun verlossing is één van de meest dramatische van alle verhalen op de wereld. G'd brak tenslotte in hun levens in en veroorzaakte zo'n vrijlating dat het voor altijd een onuitwisbaar merkteken op de kinderen Israëls achterliet. Joodse families hebben in meer dan 3000 jaar nooit gefaald om ieder jaar dit gewichtig verhaal bij hun *Pesach* vieringen in hun woningen te gedenken! In één nacht werden de lijdende slaven een nieuwe natie. Dit is de toestand van de Israëlieten als Sjemot tot een slot gekomen is. In plaats van onderdrukt, zoals bij het begin van het boek, vormden zij nu een natie met de door hun vroegere onderdrukkers aan hen gegeven goederen. Om deze wonderbaarlijke verandering van gebeurtenissen te onderstrepen opent de *parasjah* met een berekening van hoeveel geld en materialen het vereiste om hun nationale centrum, de *Misjkan*, te maken. Merk al de specifieke details op die in 38:24-29 aangegeven worden. Herinner je dat de meeste van deze goederen aan de vertrekkende Israëlieten werden gegeven toen zij Egypte verlieten, zoals 12:35-36 aangeeft. (Zie het commentaar op deze passage, over hoe en waarom deze vele kostbaarheden door de Egyptenaren aan de Israëlieten gegeven werden.) Het is moeilijk om precies te bepalen hoeveel geld dit alles in hedendaagse munten vertegenwoordigde. De grootste gewichtseenheid die in de passage vermeld wordt, is een "talent", כֶּכֶר (*kikkar*). Bijbels vertegenwoordigt dit "talent" een waarde van ongeveer 3000 *sjèkels*. We spreken hier echter niet van geld of munten maar van gewicht. Het woord *sjèkel* is van het Hebreeuwse woord, dat "te

wegen" (לשקל) betekent. Eén talent is volgens Nahum Sarna ongeveer 34,27 kilogram. D.w.z. 1 *sjèkel* = 11,5 gram goud. Aldus kunnen we de gewichtshoeveelheden weten, maar het is bijna onmogelijk om de geldwaarde vast te stellen. Maar we kunnen uit het zuivere gewicht van de goederen vertellen dat die geen klein beetje waard moeten geweest zijn. We weten ook dat de Israëlieten meer gaven dan wat er nodig was. Alles hiervan wijst op de mogelijkheid dat de Israëlieten zo met geestdrift vervuld waren dat zij niet alleen de vrijheid hadden om hun eigen *Misjkan* te bouwen, maar dat zij ook hun eigen financiën hadden om dit te doen. Aldus zien we hier één voorbeeld van de verandering die de vrijheid aan de Israëlieten bracht. *Parasjah Pekoedei* helpt ons om de traumatische verandering van de Israëlieten vanuit het lijden als Egyptische slaven tot het genieten van de vrijheid om een vrij en onafhankelijke natie te zijn, te waarderen.

De individuen en de natie.

De individuen.

Deze *sidra* wijst ook duidelijk op een ander contrast in het hele boek Sjemot. In het begin van Sjemot zagen we dat wanneer de Israëlieten door de Egyptenaren onderdrukt werden, dat er een tijdstip was toen twee Israëlietische slaven opstonden en met elkaar begonnen te vechten. Verderop, nadat G'd Mosje en Aharon deed opstaan om de leiders van de horde te worden, klaagde Mosje bij de Heer zeggende: "De Israëlieten wilden niet naar me luisteren; hoe zou Far'o mij dan ter harte nemen?" (6:12) Nog later ontstaken zekere individuen een opstand tegen hem, zelfs nadat zij vrij gekomen waren, die resulteerde in het gouden kalfincident, terwijl Mosje op de berg de *Thora* ontving.

Meer voorbeelden zouden aangeleverd kunnen worden die allen op één ding wijzen: Toen Israël in slavernij was - en zelfs nog een periode daarna - functioneerden zij als individuele mensen met weinig 'oog' voor het nationaal voordeel of welzijn. De hoofdrede daarvoor is eenvoudig dat zij geen natie waren noch gewend waren om een natie te zijn. Iedere keer als iemands naam werd vermeld, was dat vaker wél dan niet in verband met iets dat hij voor zijn eigen voordeel (op een paar uitzonderingen na) en niet voor het voordeel of het welzijn van de natie deed.

De natie.

De nationale eenheid

Kijk anderzijds naar *Parasjah Pekoedei*. Merk de nationale eenheid op die uit zijn woorden en letters schijnt door te sijpelen. Zelfs wanneer individuen afgezonderd zijn, zoals bijvoorbeeld Betsalel en Oholiav, kennen we deze mensen vanwege het goede of het welzijn dat zij voor de natie deden - niet voor hun eigen persoonlijke eer of heerlijkheid. Daarenboven hebben we voor de individuen ook het verslag hoe de hele natie samenwerkte om hun door G'd gegeven taak te voltooien. Kijk bijvoorbeeld naar 39:32: "Voltooid was nu al het werk voor de 'Woning', de tent der samenkomsten. De kinderen Jisraëls hadden het gemaakt... zoals de Eeuwige het geboden had, hadden ze het gedaan." En naar 39:42,43 waar na de vermelding dat de Israëlieten al het werk deden, Mosje hen allen zeggende. Natuurlijk betekende dit niet dat elke en iedere Israëliet afzonderlijk - alle mannen, vrouwen en kinderen - het werk deden. Maar wat het wél aangeeft, is dat de ruime meerderheid van de natie erin bijdroeg... Zij werkten samen als een eenheid voor een nationaal en godvruchtig goed, de *Misjkan*. Aldus geeft de tekst aan dat toen zij ophielden met werken, Mosje hen zeggende. Jammer genoeg specificeert de tekst niet de inhoud van die zegening. Bovendien pogen weinig commentatoren zelfs maar over de inhoud te speculeren, behalve Rashi. Hij denkt dat Mosje zei: "Moge de *Sjechinah* rusten in het werk van jullie handen. Moge het welbehagen van mijn Heer, onze G'd, op ons zijn en het werk van onze handen..." Hij suggereert bovendien dat het overige van de zegening in Tehilliem/Psalm 90:17 staat. Hij baseert zijn gedachten op Bamidbar Rabbah 2:19.

De nationale constitutie.

Een andere belangrijke aanwijzing uit deze *parasjah* is, nu dat Israël binnen de status van de naties gekomen is, is ook het feit dat terwijl zij de *Misjkan* voor erediens aan het construeren waren zij er zich niet bewust van waren dat zij eveneens de Nationale Archieven aan het bouwen waren. In 40:33 wordt ons verteld dat wanneer de *Misjkan* klaar en opgericht was: "Hij [Mosje] het Verbond (Getuigenis) nam en deze in de ark plaatste (40:20) en hij bracht de ark binnenin de *Misjkan*" (40:21). Nog één detail: ons wordt verteld dat op de dag waarop de Constitutie binnenin de ark werd geplaatst, het de eerste jaarlijkse herdenkingsdag van onafhankelijkheid voor de nieuwe natie was - de eerste maand van het

tweede jaar (40:17). Dit "verbond" zoals het genoemd wordt, is de kopie van de Tien Woorden (Geboden). En volgens Rabbi Hertz: "Traditie verklaart dat de gebroken stukken van de Eerste Tafelen ook in de Ark waren geplaatst."

Daar het Verbond de geschreven vorm van het covenant is dat G'd met Israël op de Berg Sinaï sloot, plaatste G'd daarop in essentie het Verbond - dat is Israël's Nationale Constitutie - binnenin de *Misjkan*. Bovendien werd de Ark dan de plaats waar de Maker van het Convenant op een unieke wijze samen met het Convenant zelf verbleef. Dit alles diende als de zinvolste locatie voor de natie. Want hier in de ark, in het midden van de legerplaats van de natie, was de G'ddelijke aanwezigheid - de G'd van de natie - en de constitutie van de natie. Het kan niet nationaler worden dan dat! Alles dat nodig was, was het onroerend goed waarop de Ark moest rusten. Het was inderdaad het Beloofde Land waarnaar zij op hun reis gericht waren.

De onwetendheid en de Thora.

Er is toch nog één contrast meer tussen het slot van Sjmot en de opening van Sjmot in de *Parasjah Pekoedei*. Toen Sjmot begon, werden wij geconfronteerd met mensen die géén aanwijzing lieten zien dat zij diep met het Woord van G'd vertrouwd waren. Wees er zeker van dat zij deel hadden aan G'ds onderwijzing die sommigen van de Patriarchen (zoals Awraham) volgden. Wij weten niet zeker hoe zij enige kennis van G'ds waarheid hadden behalve dan via directe G'ddelijke openbaring. Daarom waren de tot slavernij gebrachte Israëlieten voor het grootste deel pijnlijk verstoken van het meeste van G'ds *Thora*. Wat een contrast met wat we aan het einde van Sjmot vinden. Hier zien we een natie die niet alleen veel van de *Thora* bezat, maar die er ook echt uit leefde. Elie Munk merkt in feite op dat volgens de *midrasj* er een achttienvoudige herhaling van het zinsdeel "zoals Hasjem Mosje gebod" is. Israël gehoorzaamde deze geboden. Israël gehoorzaamde de *Thora* zoals Mosje hem op de Berg Sinaï ontving. Zij bouwden de *Misjkan* naar het bevel. Zij vormden de gewaden voor de priester volgens de specificaties. En ofschoon de *parasjah* het niet aangeeft, is het veilig om te zeggen dat zij Sjabbat eerden en het voedsel aten op de wijze die G'd voorschreef. Waarschijnlijk was dit één van de echte paar keren in de geschiedenis van Israël dat zij naar de *Thora* leefden. Aldus, in contrast tot de periode van de onderdrukking en slavernij, was Israël nu een natie die na het ontvangen van de Geschreven *Thora* er ook uit leefden. Kortom het boek Sjmot vertelde ons hoe de Israëlieten van een *Thora*-loos, onwetende en tot slavernij gebrachte groep van stammen uitgingen om rond de openbaring van de *Thora* tot een natie te worden verenigd.

G'ds schijnbare afstandelijkheid en G'ds persoonlijke woning.

Er is één laatste contrast dat we uit deze *parasjah* willen afleiden. Toen het verhaal in Sjmot begon, was G'd blijkbaar stil. Het is waar; de tekst 2:24-25 vertelde ons dat G'd hen zag, Zich Zijn covenant herinnerde, hen hoorde en hen kende. We willen deze acties van G'ds deel niet verkleinen. Deze dingen geven ons inderdaad één van de sleutels om in te zien wat G'd tijdens deze sombere uren van Israël's geschiedenis deed. Maar nergens zegt het dat G'd tot de kinderen van Israël sprak. Voor hen was Hij stil. Vanwege die stilte is het gemakkelijk om te denken dat zij Hem konden hebben opgevat als tamelijk afstandelijk en van hen vervreemd, totaal niet geneigd om hen te hulp te komen. G'd was zeker niet zo als zij Hem konden hebben waargenomen. In feite was het tegengestelde waar, zoals 2:24,25 aangeeft. Maar de Israëlieten waren zich niet bewust van dat waarop G'd uit was en hoe Hij voelde en over hun toestand dacht. Het scheen dat hij eenvoudig niets om hen gaf. Denk je eens in G'd te zijn en dat er iemand is die dat over jou denkt!

Het overige van het Boek Sjmot was echter het verhaal van hoe deze schijnbaar ver verwijderde G'd niet alleen voor Israël's redding kwam maar in het eind echt een woning onder hen betrok. Laat ons een beetje nader bekijken hoe dit plaats vond. Als we door het hele boek heen lezen, vinden we een graduele ontvouwing van de manifestatie van G'd aan Zijn volk. Het gebeurde niet allemaal ineens. Er was een opklimming van de Zichzelf openbarende G'd. Hier zijn de hoofd stadia:

G'ds gedachten

Vooreerst is alles wat we over G'd leren, Zijn gedachten. Dit is de drijfveer van 2:24-25. Toen deze passage werd geschreven, werd het niet voor de kinderen Israël's gelezen. Het was iets dat de Heer aan Mosje liet weten en wat hij trouw voor het nageslacht registreerde. In deze openbaring leren wij dat ondanks G'ds stilte en schijnbare afstandelijkheid tijdens de periode van enige van Israël's donkerste uren, Hij niettemin aan hen dacht en achter de schermen aan het werk was om hun vrijheid te verwezenlijken. Kortom, deze passage onthult

echter werkelijk G'ds gedachten. De gemiddelde Israëliet wist dit niet maar dit is hoe Hij de omtrent hen dacht en voelde.

G'ds Naam

Het tweede stadium in G' ds opklimming van openbaring is het bekendmaken van Zijn heilige naam aan Israël. We vinden dit in zowel hoofdstuk 3 alsook in hoofdstuk 6. Hier openbaarde de Heilige een Naam die Zijn persoonlijke naam was, slechts voor G'ds volk gereserveerd om deze voor Hem te gebruiken. Toen we deze passages in voorgaande commentaren bestudeerden, merkten we op dat de Patriarchen inderdaad G'd met deze Naam aanriepen. (Heer, Adonai, יהוה). Maar zij kenden niet de volle betekenis van die Naam. Zij wisten dat G'd een G'd was die beloften deed en covenanten sloot. Maar zij kenden Hem niet als een G'd die werkelijk deze beloften en covenanten hield en vervulde. Toen G'd via Mosje Israël vertelde wat Zijn persoonlijke naam was, openbaarde Hij aan hen onder anderen het feit dat Hij een G'd is die machtig genoeg is om Zijn Woord te houden en getrouw is om het zo te doen. Met andere woorden, de Patriarchen kenden alleen de beloften. De in slavernij gebrachte Israëlieten zullen deze beloften zien waar worden. Dat is in hoofdstukken 3 en 6 één van de hoofdboodschappen van deze openbaring van G'ds Naam. Aldus introduceerde G'd Zichzelf, na stilte, aan het volk van Israël door Zijn persoonlijke Naam.

G'ds acties

Na Zijn gedachten in hoofdstuk 2 en Zijn Naam in hoofdstukken 3 en 6, liet de Heilige de kinderen Israëls vervolgens zien hoe Hij handelt. Wat een schouwspel zagen zij! Eerst zagen zij de slagen of plagen. In het begin was dat voor hen tamelijk beangstigend. Tenslotte moeten zij gehoord hebben over Mosje's staf die in een slang veranderde en Aharon's staf die een gedrocht of een krokodil werd en de andere krokodillen van de tovenaars opvrat. En zij werden zich er zeker van bewust dat de Nijl Rivier in bloed veranderde en dan tonnen kikkers voortbracht die eruit hipten. Daarenboven, ofschoon zij van de verdere slagen/plagen vrijgesteld waren, hadden zij kennis van de bezoeken, de hagel en de duisternis. Bovendien, ofschoon zij van deze machtige daden wisten, was wat hen werkelijk geschokt moet hebben het feit dat zij alleen vrijgesteld werden van de slagen/plagen. "Hoe kan dat gebeuren?", moeten zij gedacht hebben. Het was waarlijk ontzagwekkend om G'd in actie te zien. Maar dit alles was niets vergeleken met wat zij met hun eigen ogen zouden zien en werkelijk ervaren. Nadat zij getuige waren van de Engel des Doods die hun huizen met het bloed van het lam erop gesprekeld, voorbij ging, stonden zij met ontzag de zee gade te slaan die zich precies op tijd splitste en heel Far'o's leger daarin verdrook terwijl zij erdoor naar de veiligheid marcheerden. Laat ons ook het water dat bitter was niet vergeten, het manna en de kwartels die uit de hemel vielen en tenslotte de donder, de bliksemstralen en de sjofar vanaf de Sinaï. Door dit alles heen toonde G'd Zichzelf machtig, groots en verheven - een G'd, waardig om te volgen en te vertrouwen. Tenslotte moeten de Israëlieten gedacht hebben: "Deze G'd, over Wie we zovele legenden gehoord hebben, heeft zichtbaar dichtbij in ons midden gehandeld". Maar dat is niet alles...

G'ds karakter

Wat voor soort G'd deed al deze bovennatuurlijke gebeurtenissen opkomen en toonde zichtbaar al deze macht in hun midden? Het volgende stadium van openbaring was wat G'd Mosje vertelde in Zijn verlossingslied in hoofdstuk 15 en wat in hoofdstuk 34:6,7 weer herhaald werd. Deze kenmerken van G'd zijn bekend geworden als G'ds "Dertien Attributen" (34:6,7). Zij onthullen het werkelijke karakter en het hart van de G'd van Israël.

G'ds woorden

Het zou voldoende geweest zijn om precies te weten dat G'd aan jou denkt. Het zou ook genoeg geweest zijn Zijn Namen te weten en Zijn handelingen of acties te zien. Het zou zeker voldoende geweest zijn om een paar van Zijn attributen te weten. Maar G'd deed veel meer dan juist deze dingen. Beginnend in hoofdstuk 19 had Israël dat G' d werkelijk tegen hen spreekt. Dit was precies zowat het uiterste om te ontvangen, nl. dat jouw Schepper tegen jou spreekt.

Deze schijnbaar onverschillige G'd was niet langer veraf staand. Nu sprak Hij werkelijk zoals een vriend tegen een vriend spreekt. Het deed er niet toe dat het alleen tegen Mosje was dat G'd sprak. De Heer zag erop toe dat Hij de openbaring vastlegde en deed Mosje het overige op een volledig betrouwbare en nauwgezette wijze neerschrijven.

De heidense afgodaanbidders dachten dat zij alleen hun goden hoorden spreken. Indien er stemmen waren, waren dat de zelfzuchtige, zondige, verleidelijke en heiligschennende uitingen van demonen die door de afgoden vertegenwoordigd werden. Archaeologen vonden enige oeroude geschriften van de afgodendienaars in het oeroude Midden-Oosten. Op deze kleitabletten stonden verhalen van de mens in verband met zijn goden,

zijn afgoden. Er zijn vastgelegde tweegesprekken tussen mensen en de goden. Deze "openbaringen" zijn helemaal geen openbaringen, maar enkel beschrijvingen van de wensen van deze naar macht hongerende goden toen zij poogden de 'scepter te zwaaien' over de bedrogen mensheid. Deze verslagen waren niets vergeleken met de levengevende openbaring van de Heilige Israël's.

Toegevoegd aan het feit dat hun G'd tenslotte tot hen sprak, onthult Sjemot de luisterrijke inhoud van Zijn openbaring. Het was een openbaring van de gerechtigheid en gratie van een liefhebbende en barmhartige Bruidegom die wenste dat Zijn gekozen bruid, Israël, alleen maar Hem zou liefhebben. Bovendien was het ook een openbaring van een levensstijl die naar buiten toe de wijsheid van zijn Auteur tentoonspreidde en de zegeningen verzekerde op al Zijn verlost die deze volgden. Dit waren de woorden die *Parasjah Pekoedei* beschrijft, die over de echte *Misjkan* onderwezen werden.

G'ds aanwezigheid

Tenslotte het laatste stadium van de opklimming van G'ds openbaring in Sjemot. Het was het feit dat Hij Zelf werkelijk tussen Zijn volk wilde komen wonen. Dit is de drijfveer van de slotwoorden van onze *parasjah*. We denken niet dat zelfs Mosje vooruit zag wat er zou gebeuren toen de *Misjkan* werd voltooid en de Ark op zijn plaats stond. De tekst vertelt ons dat: "Toen Mosje zijn werk beëindigd had, bedekte de wolk de Tent der Samenkomst en de Aanwezigheid van de Heer vervulde de *Misjkan*" (40:34). Het was zodanig dat zelfs Mosje zelf de *Misjkan* niet kon binnengaan vanwege de "Wolk" en de Aanwezigheid of de "Glorie" (40:35, in de Dasberg vertaling).

We hebben deze Wolk eerder gezien. Hij was daar om Israël door de wildernis te leiden nadat zij Egypte verlieten. Hij was het ook die de top van de Berg Sinai omsloot toen Mosje daar was om de *Thora* te ontvangen. Hertz zegt dat deze Wolk "voor het volk een zichtbaar symbool was van Zijn Aanwezigheid". Maar wat is deze "Aanwezigheid"? Het Hebreeuwse woord, *kavod* – כבוד, wordt in plaats van met aanwezigheid meestal met het woord "glorie" of "heerlijkheid" vertaald. Volgens Rabbi Munk:

"Deze uitdrukking verwijst naar het heilige licht geschapen door *HaSjem*, wanneer Zijn Glorie rust op een plaats en Zijn Aanwezigheid bekend maakt. Dat licht wordt [*Sjechinah*] G'ddelijke Aanwezigheid genoemd."

Waar Munk in het woord שכניה naar toe verwees, was wat bekend is als de *Sjechinah*, die werkelijk een getranscribeerd woord van dit Hebreeuws woord is. We zijn er niet zeker van hoe dit openbaar gemaakte *kavod* of "glorie" bekend begon te worden als de *Sjechinah*, maar het is een meest passende naam voor deze speciale aanwezigheid van G'd onder Zijn volk. Het Hebreeuwse woord is afgeleid uit dezelfde wortel waaruit het woord *Misjkan* is afgeleid. Daarom spreekt het van wonen of ergens thuis zijn. Het is een rabbijnse term en een woord dat in de Bijbel niet gevonden wordt. Wat dit alles schijnt te zeggen is dat toen Mosje de *Misjkan* voltooidde, G'd daar op een speciale en ongeëvenaarde wijze kwam wonen. Joodse commentatoren zijn bijna unaniem in de bewering dat de openbaarmaking van de glorie van G'd een symbolische vertegenwoordiging van G'ds Aanwezigheid is. We denken niet dat die uitleg de tekst recht doet. Het schijnt ons dat op een of andere manier dat waarvan Mosje en de kinderen Israëls getuige waren, één of ander soort van lichamelijke openbaring van G'd was, niet maar een symbool ervan maar iets van de werkelijke Aanwezigheid. Bovendien was deze Aanwezigheid van G'ds glorie bedoeld om op grond van een lange duur in zijn woonplaats, de *Misjkan*, te verblijven. Aldus hebben we hier één van de fundamenteelste gebeurtenissen welke zich ooit bij de mensheid voorgedaan hebben. G'd kwam op een of andere wijze, gedaante of vorm, wonen en om thuis te zijn onder Zijn volk. Wat een contrast met het begin van Sjemot toen het voor het volk van Israël moeilijk was iets van G'd te voelen temidden van hun lijden. Maar Sjemot heeft ons geleerd dat G'd Zijn gedachten, Zijn Naam, Zijn handelingen of acties, Zijn kenmerken, Zijn Woord en nu Zijn werkelijke Aanwezigheid openbaarde. Een paar keren in de historie deed zich zo'n gebeurtenis voor. De tweede maal was dat toen Sjelomoh (Salomo) de inwijding voltooidde van de Tempel die hij bouwde, zoals de *haftarah* verhaalde. Op dat moment kwam de glorie van G'd en zetelde in het Heilige der Heiligen. Maar het Boek Jecheezkeel (Ezechiël) onthult in hoofdstuk 10 het droevige verslag van het vertrek van Zijn glorie uit de Tempel vanwege zonde en ongelovigheid. De *Sjechinah* verscheen niet in de Tweede Tempel. In de volheid van tijd echter kwam de Messias. Zijn naam is Jesjoea. Toen Jesjoea op de planeet aarde was, openbaarde Hij weer de glorie en de waarheid van G'd. Wanneer de Messiach tenslotte terugkomt, zal Hij voor de laatste keer duidelijk de speciale aanwezigheid van G'd onder Zijn volk manifesteren - en nooit weer weggaan.

Besluit

Dit wekelijkse commentaar op *Parasjah Pekoedei* verschaftte ons de gelegenheid om een kort overzicht van enige markante secties van het Boek Sjemot te geven. We besluiten op dezelfde wijze zoals Nahum Sarna zijn commentaar besloot, door te zeggen:

"Het Boek Sjemot dat met een verhaal van ellende en onderdrukking opende, besluit met een veelbelovende opmerking. Israël wordt verzekerd dat de G'ddelijke Geest er dag en nacht over zweeft, hen naar zijn bestemming leidend en besturend."

Precies zoals Hij met het oeroude Israël was, zo is Hij voor eeuwig en altijd met ons dezelfde dingen doende. Als we die werkelijkheid alle keren in gedachten kunnen vasthouden, dan zou zeker de rabbijnse wens aan het slot van elk boek van de *Thora* op ons van toepassing zijn.

חֹזֶק! חֹזֶק! וְנִתְחַזְּקוּ!
("Chazak! Chazak! Venitchazak! "
"Wees sterk! Wees sterk! En mogen wij worden versterkt!"

Studievragen:

1. Dit commentaar bestudeert vier vergelijkingen tussen het begin van het boek Sjemot en het einde in *Parasjah Pekoedei*. Kun je meer vergelijkingen bedenken? Welke?
2. Beschrijf het contrast tussen de Israëlische slavernij in het begin en de vrijheid in het eind.
3. Op welke manier was Israël in het begin van Sjemot precies een los geknoopte familie van individuen. Denk je dat dit een geldige waarneming is? Waarom wel of waarom niet?
4. Hoe demonstreert Israël de kenmerken van een natie? Hoe openbaart deze *parasjah* deze kenmerken?
5. Wat zijn enige van de betekenissen van het plaatsen van het Verbond in de Ark?
6. Hoeveel denk je dat Israël van de *Thora* kende toen zij slaven in Egypte waren? Welk bewijs zie je, indien er één was, dat zij deze openbaring volgden?
7. Wat was de betekenis voor Israël dat G'd Zijn *Thora* tenslotte openbaarde. Welk bewijs, indien er één is, zie je in deze *parasjah* dat zij de *Thora* volgden?
8. Wat deed G'd, waarvan Israël zich niet noodzakelijk bewust was, achter de schermen gedurende de slavernij?
9. Welke stappen ondernam G'd door heel het Boek Sjemot om Zichzelf aan Israël bekend te maken?
10. Wat betekent het om zowel de Wolk als ook de Aanwezigheid/Heerlijkheid in de *Misjkan* te hebben?
11. Welke andere keren in de geschiedenis gebeurde dit (vraag 10) en waarom?

J. H. ten Kate, maart 2003 (naar Berkowitz)